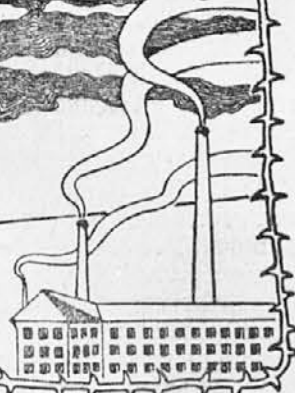

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA--

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . K 3.—
pololetna . . „ 1.50
četrtnetna . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 18. V LJUBLJANI, dne 2. aprila 1909. Leto IV.

Narodni socializem.

Potrebno je, da izpregovorimo vsaj nekoliko o takozvani narodno-delavski organizaciji, ki jo kujejo zadnji čas po Kranjskem, pa so jo šele v Ljubljani v toliko skovali, da so spravili skupaj enega živinskega zdravnika, par šri-barjev in še nekaj nosilcev oguljenih nedeljskih frakov.

Narodno-delavsko gibanje je delavskim težnjam in ciljem proletarske probuje — naj se vrši v krščansko-socialni ali socialno-demokratski smeri — pogubno. Prvič, je že firma narodnosti slepiva. Ne krščansko-socialni, ne socialno-demokratski program nista protinacionalna. Nasprotno sta ravno te dve stranki, ki najbolj izrazito izmed vseh zahtevata narodno avtonomijo na podlagi popolne enakopravnosti. Narodno-delavski voditelji povdarjajo narodnost le zato, da bi čimveč kalinov ujeli na svoje rdeče-modro-belo poštrihane limanice. Ta beseda pri njih znači le hujskanje, narodno demagoštvo in sleparijo.

Na čelu stojijo temu gibanju Hribarjevci, torej oprode in lakaji moža, ki je 20. septembra poklival samolastno in samovoljno na ulico vojaštvo, da nastopi s kruto silo proti ljudstvu. Vodijo ga fanti, ki delavsko gibanje manj razumejo, kakor gluhec Beethovenove simfonije.

Narodno-delavsko gibanje pa je predvsem liberalno. Prirejajo plese, predavanja, gledališke igre. To je isti duh, kakor je vladal okoli

leta štiridesetega 19. stoletja, ko so liberalci na Angleškem ustanavljali za delavce šole za uglajenost in vsakovrstno znanost, na Nemškem pa »Arbeiterbildungsvereine«, kjer so delavca kakor afno dresirali za govore, mu vplivali v glavo Kopernikovo teorijo, transcendentno estetiko in druge take visoke reči, tako da so vzgojili iz samozavestnih proletarcev tope, a učeno se vedoče salon-delavce, ki so mrzili svoj stan, njega težave in težnje, so škilili k gospodi in komaj čakali trenotka, da se povzpejo na »višje« stanove.

Zasluga, da se je ta liberalna delavska lažiizobrazba razkrinkala in spoznala za pogubno interesom proletariata, gre Lasallu in škofu Kettelerju. Ta dva sta bila, ki sta glasno povdarjala, da treba delavcu v prvi vrsti gnotne povzdige. Delavec si mora izvojevati večje političke pravice, mora strokovno organiziran izvojevati boj proti delodajavstvu za povišanje mezde, skrajšanje delavskega časa in ugodno delavsko pogodbo. Šele država splošne in enake volivne pravice ter pravične delavske postavodaje bo mogla delavca tudi kulturno dvigniti. Liberalno načelo, ki popolnoma zanemarja razredni in ekonomski boj proletariata proti podjetništvu, pa delavčev prazni želodec slepi z izobrazbo, je pogubno, ker delavstvo demoralizuje, ubija njegovo stanovsko zavest in tako izroči izkoriščevalcem na milost in nemilost.

To nazadnjaško liberalno strujo hočejo zdaj nekateri liberalni škrici na Kranjskem vcepiti. Gre se tu za sistematično vzgojo stavkokazov, delavskih gizdalinov, nadutih napolizobražencev in kričacev. Ves namen je vendar le ta, da se ohranijo Hribarju volivci. Tako se goljufa in izkuša pobebiti delavstvo. Hvala Bogu, da ne bo šlo! Če so socialni demokratje dosledni in jim je res kaj za delavske koristi, morajo biti naravni zavezniki krščanskih socialcev proti organizaciji, ki je interesom proletariata naravnost nasprotna in škodljiva. To je sovražnik, proti kateremu mora delavstvo brez razlike iti v boj.

Ljubljanska delavska organizacija.

Na shod dne 4. t. m. ob 10. dopoldne v dvorano S. K. S. Z. Poroča deželni odbornik dr. Pegan.

K duhovnim vajam! Opozarjamo naše prijatelje še enkrat na to cerkveno prireditve, da je nikdo ne prezre in ne zamudi. Pričetek je v soboto, 3. aprila ob sedmih zvečer. Ob tej uri bodimo vsi na pristojnem mestu! Pri taki reči je najbolje, da se človek takoj ob pričetku pogumno noter vrže, da pride začasa v pravi tir. Če se le pozneje pricaplja, je sicer še vedno bolje kakor nič, ampak mu vendar mnogo odide; in ker je vsa stvar kratka, je prej konec, preden človek dobro sam k sebi pride, za kaj se gre. — Torej, tovariši, pritisnimo krepko skupaj; pokažimo, da smo res krščanski socialci, in pokažimo tudi, da nas je še vedno mnogo, ki se ne sramujemo Kristusovega imena in njegovega križa!

Socialni demokratje. Dne 29. marca 1909 vršila se je pred ljubljanskim deželnim sodiščem jako zanimiva kazenska razprava, ki jasno dokazuje, kako daleč dovedeta človeka socialno-demokratska strast in nepoštenje. Sodnemu dvoru predseduje g. svetnik Vedernjak, votantje so gg. sodni svetniki Einspieler, pl. Luschan in dr. Boschek. Obtoženega Martin Ribiča zastopa dr. Furlan. Adolf Praček, krojač in plesni učitelj ter znan socialen demokrat, prijatelj Antona Kristana v Ljubljani toži s subsidiarno tožbo Martina Ribiča, mestnega čuvaja, češ, da je le ta proti njemu dne 15. junija 1908 pri okrajnem sodišču v Ljubljani krivo pričal. Razprava poda nastopno sliko:

Martin Ribič ima nadzorovati nasade na ljubljanskem gradu in vzdrževati tamkaj red. Njegov posel je silno mučen in težaven, ker mu razni razposajenci provzročajo na raznovrstne načine neprilike. Adolf Praček s svojimi somišljeniki (Pa ne socialnimi demokrati!) se je posebno odlikoval kot nasprotnik Ribiča. Dne 25. majnika 1908 proti večeru dobi Ribič na Gradu Pračka z njegovo psico, katera ni imela nagobčnika, dasi je bil takrat pasji kon-

Spoštuj starše!

Izvirna povest.

(Dalje.)

»Mojo mater!«

»Nikogar drugega! Kaj misliš, potepuh, da se jaz takih lenuhov bojim, ki nočejo delati in najemščino plačevati?«

»Martin,« odvrne Leopold, »nikar me ne jezite in poberite se iz sobe!«

»Ta je lepa, dolžnik hoče gospodovati! Seveda, ako se vedno le v pisarni sedi, dobro je in pije, potem je gotovo, da delo ne diši. Poprimi za lopato, dragi gospodine, in idi na delo, lahko boš potem najemščino plačeval!«

»Odpustite mojemu sinu,« prosi mati, »saj ne vé, kaj da govori!«

»Molčite in držite jezik za zobmi,« zarenči Martin in se jej bliža z jeznim obrazom.

Pa komaj te besede izusti, mu skoči Leopold v lase in ga potisne skozi duri.

S tem pa še ni bilo prepira konec. Na hodniku se zopet spoprimeta in močnejši Martin

pritisne ubogega Leopolda z vso močjo k zidu.

Kmalu se je sešla velika množica ljudi, katere je hrum in šum iz sosednjih hiš privabil, pa nihče si ni upal ubogega Leopolda braniti, ali vsaj zanj prositi, kajti vsem je bila dobro znano surovost hišnega oskrbnika. Pridruži se pa množici gledalcev tudi neki zidarski pomočnik z imenom France Režek. Bil je mlad in čvrst korenjak, srčnost in pogum sta se mu brala na obrazu. Kratko in resno zavrne Martina, rekoč: »Pustite mladeniča, če ne vam bom jaz vaše stare kosti potresel! Kaj vam je storil Leopold, da tako grdo z njim delate? On ni tega zaslužil, zakaj vsi ga poznamo kot dobrega in poslušnega sina!«

Jeznega obraza je spustil Martin mladeniča, se obrnil proti Režeku in mu jel pripovedovati, kako ga je mladi potepuh napal, v zahvalo, ker ga že toliko časa za najemščino čaka.

Režek je zagovarjal Leopolda, in surovega Martina s prijazno besedo opominjal na besede Zveličarjeve, ki pravi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Pa vse njegovo govorjenje je toliko izdalo, kakor ko bi bob v steno lučal. Starec grdo nad njim zareži, rekoč: »Jaz ne potrebujem pridige. Moja naloga je, da skrbim za hišo in pobiram najemščino. Kdor pa noče ali ne more plačati, tistemu se bo hiša zaprla, njegovo imetje se bo pa prodalo po javni dražbi.« Zda se pristopi tudi Hren, hišni gospodar, in ko čuje, kako se je z njegovim oskrbnikom godilo, pošlje takoj po beriče, kateri ubogega Leopolda zvežejo in v ječo odpeljejo.

Nobeden navzočih si ne upa za reveža prositi, zakaj poznali so gospodarja kot trdosrčnega moža, sam Režek, kateri se ni sicer nikogar vstrašil, se ga je bal. Pa kmalu se sramuje otročjega strahu, pristopi k Leopoldu in mu reče: »Nič se ne bojte, dragi moj, pri gosposki govorite resnico; jaz poznam naše sodnike, dobri so in milosrčni, mislim, da se bo bolj vam, nego temu hudobnežu verovalo!« To rekši malovrednega oskrbnika zaničljivo pogleda ter se milo ozira za odhajajočim mladeničem.

(Dalje prihodnjič.)

tumac. Ribič stavi Pračka radi tega na odgovor, zakaj da nima psica nagobčnika, in Praček mu odgovori: »Saj ga tudi Vi nimate!« Ribič ovadi slučaj kazenskemu sodišču v Ljubljani in dne 15. junija 1908 se vrši proti Pračku pri okrajnem sodišču v Ljubljani glavna razprava. Ribič kot priča potrdi, da Pračkova psica ni imela nagobčnika, da je imel on (Ribič) službeni znak in da mu je Praček na vprašanje, zakaj da nima psica nagobčnika, odgovoril: »Saj ga Vi tudi nimate!« Praček nastopi proti temu protidokaz po pričah: Gizeli Praček in Vinko Kocjanu, češ, da je izpoved Ribiča neresnična. Prvo sodišče sicer te dve priči zasliši. Kocjan ne vé ničesar merodajnega izpovedati; Gizela Praček pa izpove, da je imela psica nagobčnik. Sodnik verjame Ribiču in obsodi Pračka v 24 ur zavora. Praček se proti tej razsodbi pritoži in obenem ovadi Ribiča pri državnem pravdnistvu radi krivega pričevanja. Praček dobi tudi priče in sicer svojo služkinjo Marijo Mlakar in svojega prijatelja Miho Oblak, ki nato v preiskavi zaslišana, res potrdita, da je imela Pračkova psica takrat dne 25. majnika 1908 nagobčnik in da Ribič ni imel službenega znaka, torej, da je Ribič dne 15. junija krivo pričal. Razven tega dobi Praček še dve priči Kocjana in Čarmana, ki sicer ne izpovesta ravno to, kakor prejšnji dve priči, ki pa kljub temu pričata neugodno, to je proti Ribiču. Z ozirom na neugodni glas, katerega vživa Praček in z ozirom na notorično poštenost Ribiča, se c. kr. državno pravdnistvo po teh pričah ne dá premotiti in ne dvigne obtožbe proti Ribiču. Praček pa ne miruje in dvigne nato subsidijarno obtožbo proti Ribiču radi hudodelstva goljufije učinjenega s krivim pričevanjem. Obenem toži Praček Ribiča radi žaljenja časti, ker je imenoval Pračka in njegove tovariše: »Pračkova banda«. Slučaj pa nanese, da se med tem spre Praček s svojo lastno sestro g. Marijo Štekl iz Loža, ki sporoči Ribičevemu zastopniku dr. Furlanu, da ji je Gizela Praček priznala, da je dne 15. junija 1908 proti Ribiču in v korist Pračka krivo pričala in da je to storila le vsled silnega pritiska Adolfa Pračka, pri katerem je stanovala. Kmalu nato zve Ribičev zastopnik dr. Furlan tudi še, da je Marija Mlakar pripravljena izpovedati pred sodiščem resnico in priznati, da je v kazenski preiskavi proti Ribiču krivo pričala na korist Pračka vsled prigovarjanja in pritiska Pračka. V nadaljnjem preiskovalnem štadiju pa potem še Miha Oblak prizna, da je res proti Ribiču krivo pričal in da je to storil le vsled prigovarjanja Adolfa Pračka. Ker pri glavni razpravi priči Marija Mlakar in Miha Oblak vnovič priznati, da sta zoper Ribiča in v korist Pračka poprej krivo pričali le vsled prigovarjanja Pračka, je bil Ribič popolnoma oproščen tako od obtožbe krivega pričevanja kakor tudi od obtožbe žaljenja časti, češ, da je imenoval Pračkovo družbo »Pračkovo bando«. Tako je končno vendar le vkljub rafiniranemu postopanju Adolfa Pračka prišla resnica na dan. Nato pa je gasedel Praček z Marijo Mlakar in Miho Oblakom obtožno klop, ker je med tem državno pravdnistvo tudi proti tem trem dvignilo obtožbo in sicer proti Pračku radi hudodelstva obrekovanja in hudodelstva krivega pričevanja in prigovarjanja h krivemu pričevanju, proti Mariji Mlakar in Mihi Oblaku pa radi krivega pričevanja. Obtožbo zastopa c. kr. državnega pravdnistva namestnik dr. Pajnic. Po večurnem razpravljanju razglasi predsednik svetnik Vedernjak razsodbo, glasom katere se obsodi Adolf Praček radi hudodelstva krivega pričevanja, prigovarjanja h krivemu pričevanju in obrekovanja v težko ječo 15 mesecev, Marija Mlakar v ječo štirih tednov in Miha Oblak v ječo petih tednov. Obe kazenski razpravi sta bili jako zanimivi in podučni radi tega, ker se iz taistih razvidi, kako daleč da so že nekateri ljudje propadli in kako malo resnicoljubni da so, vsled česar ni čudno, da šestokrat ni mogoče najti pravice. Značilno pa je, da je Praček socialen demokrat, eden najzagrizenejših ljubljanskih, ki je vselej javno agitiral za socialno demokracijo. Kdo naj še kaj dá na socialno-demokraško pričanje, ko je »organiziral« Praček celo krivo pričevalno zarotniško organizacijo.

Med brati in sestrami.

LIBERALNA PREDRZNOST ALI REKLAMA.

Trst. Tu v Trstu je šest deklet naročenih na »Bogoljuba« pod skupnim naslovom. Začetkom pretečenega meseca marca pa je dobila dotična služkinja, na katero so bili »Bogoljubi« naslovljeni, v ravno istem ovitku (poleg naslova bilo je zapisano: »Šest Bogoljubov«)

30 števil »Slovenskega Naroda«, vsi od prvega marca. Lepa agitacija na škodo drugih, kaj ne? Da bi nam s »Katoliške tiskarne« to poslali ne moremo misliti, da bi nam to storili socialni demokratje tudi dvomimo, ker ti bi nam gotovo raje poslali svoj »Naprejš«, torej ni izključeno, da bi nam ne storili tega svobodoljubni liberalci, ki vedno o svobodi govore, pa nam še svobodnega berila ne privoščijo. Liberalcem je menda pač hudo, da so na Kranjskem tako častno pogoreli, zato bi si pa morda radi na Tržaškem pomagali. Ne vem, kako bo šlo, Dasi smo me uboge služkinje precej manj obleke strgale po šolskih klopih, kakor pa liberalni »frakarji«, vendar na njih limanice ne bomo šle. Morda mislijo, da smo me ista otročad, ki je pred par leti po državnoborskih volitvah letala po ljubljanskih ulicah za večerno bakljado in vpila »Živio Hlibal«, dočim je pod nosom nosila neprižgane sveče. Menda hočejo že agitirati za bodoče volitve. Prav radovedne smo, katerega nam bodo diktirali. Pa menda ja ne, kakega predsednika »tržaških štrajkujočih voznikov«. Da, reči moramo, da se nam prav v pete smilijo, ker so pri raznih agitacijah in volitvah toliko izdali za »ajmoht« in »golaš«, da zdaj niti za znamke nimajo. Ker vidimo, da ste tako ubožali, Vas povabimo, da pridete k nam na trg z vašim »lajerkostnam«, Vam bomo že vsaka en krajcar dali, da boste drugikrat lahko sami poštnino plačali. Z »lajerkostnam« le pridite, Vaše umazane cunje nam pa ni treba pošiljati, je že dovolj dvakrat, zdaj se lahko drugam obrnete, morda Vam bo sreča bolj mila. Kakor vidimo še precej cenite naš »Bogoljub«, ker ste za vsako številko poslali pet iztisov Vaše umazane cunje, gotovo bi jih še enkrat toliko poslali, da bi novce imeli, a Vam jih je še za znamke zmanjkale. Ako ne bo miru, drugič več.

Da se služkinjam ne godi dobro ravno pri liberalni gospodi, je samoposebi umevno, posebno če je dekle bolj resnega katoliškega mišljenja. Kadar hoče v cerkev ni časa, in če govori o postu, se ji oporeka. Ne bom danes na široko razkladala, ker bo še drugič priložnost. Povedati hočem danes le to, kar zadene post. Če reče kuharica: danes je post, vsaj mešati bi se ne smelo, ribe in meso pri enem obedu je prepovedano, takoj izve da postijo naj se duhovniki, ker so za to, in pa reveži, ker nimajo. Pravijo, da isto, kar gre pri ustih notri, ni greh pač pa to, kar gre pri ustih ven. Iz tega lahko sklepamo, da oni smatrajo molitev za greh, ker jim tako nerada iz ust pride, in da duhovnik na prižnici le greši, ker ga poslušat ne hodijo, pač pa da zabavljice čez vero, duhovnike in drugo katoliško ljudstvo ne le da niso grešne, pač pa da so morda še celo s posebnimi odpustki obdarovana. Vem za liberalno gospo, ko jo je služkinja prosila pustne dni ob času 40-urne pobožnosti, naj bi ji dovolila k pridigi, ali da gre vsaj nekoliko počastit Jezusa v našsv. Zakramentu. Je takoj začela, da ni časa, da so perice tako drage, da veliko perila pogube, in da one hočejo, da se vse doma opere. Preoblekla je postelje, da je bilo več perila in zahtevala je, naj to takoj čisto in čedno opere. Dekle je to natančno storilo že v ponedeljek, a tudi pustni torek je ni pustila ven, zahtevala je, naj vse poprej stori, da bo zvečer mogla (gospod je bil namreč trgovec) trgovskemu pomočniku, ki je bil tudi tu na hrani in stanovanju, napraviti v posteljo »dondo« in da mu posteljo napravi na valjarje. Radi tega napravila je tudi krajši jedilni list, ki bi napravil manj dela, in še pri tem je obljubila pomagati, da le dekle eno neumnost izvrši. Seveda dekle tega ni storilo, kar je gospo silno jezilo; ni je mogla več videti, dokler se ni odpravila. Toraj za cerkev ni časa, za tiste poganske prismodarije ga je pa precej dovolj.

Drage mladenke, v takih slučajih bodite dosledne in ne se vdati; že ko se pogajate za službo, zahtevajte odločno, da se Vas pusti vsako nedeljo in zapovedan praznik k sv. maši. Za to ne bomo nikake škode trpele, raje nam bodo to dovolili, kaor brez služkinj bili. Slednjič pa povabim vse tržaške služkinje na duhovne vaje, ki se bodo vršile od 22. do 25. aprila vsakikrat ob petih jutraj v armenski cerkvi, za Marijine družabnice. Smejo se tudi druge udeležiti. Pridite v obilnem številu, ako Vam stanovska dolžnost dopušča, nikdar Vas pa zabavljice in pikre besede od tega odvrtni ne smejo.

Rudar.

Z Dolov pri Idriji. Nam znani dopisnik »Naprejš« št. 5. z dne 4. marca, se zaletava v dopisu v našega g. župnika L. Laha in v nekatere druge osebe, ki nočejo liberalno-mokraško

pesem peti, to pa g. mladega dopisnika zelo peče, zato pa si je dal duška svoji jezi z dopisom v »Naprejš«. Gosp. župniku predbaciva, da mu ne gre v glavo ter da mu ni po volji ste, kila zadnja deželnozborska volitev ter da je imel g. župnik pet oseb, ki jih dopisnik imenuje nekako z agitatoričnimi imeni ter da se mi nekako čudimo, da so dobili soc. demokratije 16 glasov. Mi se v resnici nič ne čudimo, ker so nam razmere popolnoma znane. Gosp. mlademu dopisniku na liberalnemu mladeniču svetujemo, da naj ne bode preveč ponosen na tistih 16 glasov, ker ste jih s težavo priberali z vašimi štirimi generalagitatorji, torej pride na vsakega agitatorja le štiri glasove. Za danes ne objavimo z imenom vaše generalagitatorje, ako ne bode te mirovali, vdrugič objavimo vse z priimki in z imenom, da bodo vsaj vedeli socialni demokratje, kakšne vplivne agitatorje imajo. Dalje tudi piše dopisnik v istem članku, da so se razmere spremenile, da je dobila S. G. S. sedaj ob deželnozborskih volitvah manj glasov, kakor ob državnoborskih. Mladi liberalček v mokraški obleki pa ne pove, da so pri državnoborskih volitvah dobili liberalci 70 glasov in pri deželnozborskih volitvah se niti upali niso kandidata postaviti, zato se je mladi liberalček prelevil, skoraj gotovo na komando svojega očeta. Tudi bahajo piše dopisnik, da je šlo na njih strani brez agitacije. To je debela laž; kajti celo nekega moža volivca so prigovarjali, da naj ne pride volit ter v volivno komisijo, ker on je bil namreč izvoljen od občinskega odbora v volivno komisijo, ker so že preje vedeli, da ne bode trobil v njih rog. Na dan volitve, ko je njim glasov primanjkovalo, so nekega ubogega delavca z neakim terorizmom pritirali na volišče. No, to seveda nezkušenemu dopisniku ni agitacija. G. dopisnika prosimo, da se še kaj oglasi v »Naprejš«, mogoče, da bode še dobil odgovor.

Idrija. Socialno - demokraška svoboda. Zadnja številka »Naprejš« objavlja, da je izobčila iz svoje stranke rudarja Ignaca Carl zaradi njegove neznačajnosti. Kaj pravzaprav neznačajnega je naredil rudar Carl, naj navedemo. Carl namreč rad zasluži kak krajcar povrh svoje res borne rudarske plače, zato je pa vjame kako žernado pri občini, tako je tudi dobil delo pretečeni mesec, da je spravljal robo, katero je občina zarubila prejšnjim občinskim odbornikom, ker niso hoteli plačati od deželnega odbora nakazano svoto v pokritje komisijskih stroškov pri občinski hiši št. 509. No, to je vsa Carlnova neznačajnost, ker je storil to, kar mu je bilo v službi odkazano. Seveda, ko bi bili občinski odborniki klerikalci, bi bil dobil Carl zaslug, ker so pa socialni demokratje, je pa neznačajnejš. Tako svobodo dajejo socialni demokrati svojim sodrugom. Dober tek voščimo sodrugom v taki svobodi tudi za naprej!

Idrija. Pri nas so za nekaj časa izginili socialni demokratje s površja, in to ravno pri občinskih volitvah ni bilo čuti nobene agitacije za rdečo barvo, ampak samo to jih je skrbelo, da bo ostala občina še nadalje v rokah napredne stranke. Mi se samo čudimo, kako da so postali že zopet rep liberalne stranke tisti ljudje, katerim je sam voditelj E. Kristan na nekem shodu pri »Črnem orlu« v pivarni kakor ranjen lev se zaklinjal, da te sramote pri naši stranki ne sme biti več, da bi šla delavska stranka v boj za gnjili liberalizem, to je, da bi bila še kedaj za rep liberalni stranki. — Te dni smo pa zopet videli, kako so zatajili svoj demokratizem naši rdečkarji in zopet šli za rep temu že itak razpadlemu liberalizmu. In res, drugi dan je bilo že čitati telegram v »Slovenskem Narodu«, kako da je zmagala v Idriji narodna napredna stranka, da je pa tej napredni stranki pomagala tudi socialna demokracija, pa ni bilo ne duha ne sluha. Gotovo se čutita obe stranki zelo na slabih nogah, ker nobena stranka si ne upa samostojno nastopiti. Delavstvo S. L. S. vedno bolj prodira, če tudi se obe stranki združite proti nam. Imenovali smo jih dosedaj socialne demokrate ali sodruge, ali od sedaj naprej so pa postali le rep liberalni stranki, in sicer po mnenju njihovega voditelja. — Hvalijo se naši rdečkarji, kaj vse je že dosegla in naredila demokraška stranka, zraven se pa lažejo kot lažnjivi kljukec, vsak pa vé, da so socialni demokratje dosedaj le kimali, ko so bili v občinskem odhodu, sedaj ko so zopet na novo izvoljeni, pa ne bodo le kimali, ampak bodo tudi popr tolkli.

Zagorje ob Savi. Nepokorščina je nastala v socialno-demokratskem taboru. Zahtevo vsakoletnega izboljšanja plače je odbor Čobalu odklonil. Volitev v okrajno bolniško blagajno so mu obrtniki ovrghi. Povsod se kaže upor. Najožji njegovi somišljeniki zabavljajo in so

spoznali, da so še tam, kakor so bili. Konsum je navadna prodajalna, v katero naroča blago po svoji želji njegova punca ki niti ne vé, kje se kuri jajce utipije, pa zasmehuje delavca. Celo tako predrzna je postala, da jim kaže fige pod nos. In to v demokratičnem konsumu, v katerem se je naglašalo, ljudstvo naj vlada. — Dokler ni bilo nič. Zdaj pa misli Čobal drugače, tisti naj vlada, kdor kaj ima. Kdor nič nima, naj bo zadovoljen da živi. Tako se zajemlje iz Čobalove sklede.

Iz idrijske okolice. Pri nas živi vdova delavca kateri se je v službi c. kr. gozdne uprave smrtno ponesrečil. Vsak pameten človek bode rekel, ta vdov aje dobila z ozirom na žalosten slučaj in z ozirom, da je delodajavec država, gotovo primerno pokojnino. Toda temu ni tako. Delavske vdove katerih možje se niso ponesrečili, ampak naravne smrti umrli, dobé pri nas mesečno zraven nekaj litrov žita še nekaj v gotovini, ta vdova pa dobi samo nekoliko žita, v gotovini pa prav nič, ja, čuli smo celo, da mora ta vdova državi kateri je mož svoje življenje žrtvoval, za tisto malce žita še vsak mesec 8, reci in beri: osem vinarjev plačati. To je torej pokojnina uboge vdove v službi ponesrečenega delavca z enim otročičem, menda v načinu edina v Avstriji. Gospodje poslanci, za-beležite si ta krasen odlomek iz življenja naše birokracije in povejte to o priložnosti na pristojnem mestu. Mi menimo, da država še ni tako na kratkem, da bi jo vdove v službi ponesrečenih eraričnih delavcev po 8 vinarjev na mesec podpirati morale. Pa se še govori o modernem 20. stoletju, o humaniteti itd. Pa kakor kaže ta slučaj, še ni vse tako.

Trbovlje. Gospod urednik »Naše Moči«, tudi iz Trbovelj bi vam jaz veliko novih reči povedal, kar bi bilo dobro, da pride enkrat tudi na dan. Pri nas v Trbovljah imamo mnogo »jare gospode«. In posebno tukaj, po domače za cesto, jih je veliko, ker mislijo mi smo mi, ampak ako Bog dá, se jim bo kmalu izpreobrnilo. Tukaj pri nas je en paznik z imenom G. tam se godijo res čudne reči, tam se shajajo blagorodne gospe, lepe in krasno razvite, ali pa lepo rejene. Se krasno zabavajo pri svačicah in pride zraven tudi steklenica rakije ali fuzlna ali po domače heruža in potem šele pride korajža na dan ter začnejo svojo lepo nemško inteligenco uganjati in liberalne vozle razvozljavati in Slovane in uboge rudarje obirati, jih zmerjati in z njimi burke uganjati in ako jim kak delavec ali njegova žena ne izkaže časti, ga pa zmirljajo kot knapovski pankert. Sodim, da kot gospem ni prikladno tako govorčenje. In tam imajo zalogo krasnih knjig in časopisov, ako bi jih en delavec bral, se mu mora zgnjusiti nad njimi, tako da bi kmalu še tisto ubogo jed vrgel, kamor ne spada. — In ubogi hišni oče, kaj pa ti k temu rečeš? No, seveda ako kaj rečeš, pa zavpijejo nad teboj in te zmerjajo in moraš iti v kajito in za teboj pa norce brijejo. Tako, za enkrat naj bo dosti, pa drugikrat kaj več, ako ne bo boljši.

Papirno delavstvo.

Vevče. Dne 23. marca t. l. je bil občni zbor tukajšnje blagajne. Na dnevnem redu je bilo računsko poročilo za leto 1908. in volitev dveh pregledovalcev. Računski zaključek se je enoglasno sprejel na znanje. Za pregledovalca sta bila pa voljena enoglasno Franc Bohlen in Fran Tolmajner. Jeriha opozarja novoizvoljena pregledovalca, naj hodita pridno pregledovat račune, da bosta lahko odgovarjala na morebitna obrekovanja. Tudi gosp. blagajnik se strinja z izvajanjem g. Jerihe in pravi, da so računi vsak čas na razpolago. G. nadravnatelj Tittel vpraša, kako je to, da se je znižal v zadnjem času rezervni fond. Gosp. Jeriha pravi, da je vzrok temu to da se daje sedaj bolniška podpora skozi 52 tednov, prej se je pa samo 20 tednov. G. blagajnik pravi, da je bilo zelo nepremišljeno, da se je na eni strani bolniško vplačevanje znižalo za pol odstotka, na drugi strani se pa bolniška podpora raztegnila na 52 tednov, torej za 32 tednov več. Ako bo to šlo tako naprej, bo treba v desetih letih zvišati vplačevanje. Jeriha pravi, da je bila to zahteva delavstva, da se podpora podaljša na eno leto in so tudi gospodje sami rekli da rajši več plačajo, samo da bo delavstvo zadovoljno, olniška blagajna ima namen podpirati v resnici bolne člane. Kako pa ustrezajo te bolniške blagajne svojemu namenu, je splošno znano. Pri nas so ljudje, ki so plačevali v bolniško blagajno po 30 in več let. Ko je pa zbolel, je dobil samo 20 tednov bolniščinno, a potem pa tudi še svojo delavsko knjižico na dom. Delavci so to videli in zato so odločno zahtevali od od-

bora, da podaljša bolniščinno na eno leto. A šele po petletnem boju delavstva so se zastopniki udali. G. nadravnatelj se je pohvalno izrekel o bolnikih, posebno o onih, ki so podvrženi revmatizmu. Kako žalostno je, če na revmatizmu oboli družinski oče, a mu ne more zdravnik nič pomagati. Družina trpi revščino, a sam je bolan. Nadravnatelj želi, naj bi zdravnik sporočil bolniški blagajni, naj se pošlje bolnika v toplice. Jeriha pravi, da se je to vršilo doslej na željo bolnikov samih. Nadravnatelj pravi, da bi moral to zdravnik vedeti, Jeriha pa pravi, da se zdravnik ne upa ker je moral preje še pri zdravilih hraniti in ni smel pisati takih zdravil, ki bi pomagala, ampak tista, ki so bila ceneja. G. nadravnatelj želi, naj bi bil kak zdravnik stalno v Vevčih, če ga še ni mogoče dobiti morda iz Ljubljane. Blagajnik pravi, da je to nemogoče. Jeriha pravi, da je dosedanji zdravnik prav dober in so bolniki tudi dobro postreženi, zdravnik je tudi za blagajno jako dober. Njegov zaslužek po minimalni taksi bi znašal 3825 K, plače pa je dobil le 3000 K, ker je drugo vse blagajni podaril.

Tobačno delavstvo.

Umrle so: Jožefa Čista, 28 let stara, v tovarni delala 12 let, zapustila dva otroka. Nadalje: Neža Miklič, 40 let stara, v tovarni delala 25 let, v pokoju 2 leti, zapustila 4 otroke in Katarina Šinkovec, stara 32 let, v tovarni 17 let, zapustila 6 otrok. R. I. P.

Glavno ravnateljstvo bi moralo bolj, kakor skrbi, delati na to, da tobačno delavstvo ne bo tako bolehalo, kakor zdaj. Glavno ravnateljstvo mora skrbeti da se razmere izboljšajo. Delo samo na sebi po tobačnih tvornicah škoduje zdravju. Kaj pa storé pri posameznih tvornicah za delavsko zdravje? Toliko kot nič. Nočemo se pečati s posameznimi slučajmi, a odločno zahtevamo.

Sijajno so zmagali krščanski socialci tobačne tvornice v Lvacu. Dobili so: Markl Peter 864, Steinacher Tomaž 862, Unterlechner Alojzij 856, Anreiner Marija 861, Kpaferer Marija 862, Haudegger Marija 820 glasov. Vsemogočna socialna demokracija je dobila 123 do 172 glasov.

Jubilej. Tobačna delavka Alojzija Göbel v Hainburgu je praznovala 40-letnico, kar dela v tobačni tvornici.

Umrli je zvest naš somišljenik načelnik krajne skupine Hainburg, Hochstätter.

Prometna zveza.

Slovenskim železničarjem. Že nad pol leta je preteklo, odkar se je vršil prvi slovenski železničarski shod v Ljubljani v hotelu »Union«. Gotov je še vsem udeležnikom v dobrem spominu, kako koristen je bil ta shod. A tudi koristil je mnogo glede železničarske organizacije železničarjem. »Prometna zveza« je od tega časa na slovenskih tleh krepko napredovala tako na številu članov, kakor tudi na organizatoričnem delu po podružnicah in plačilnicah. Že na tem shodu se je povdarjalo, naj se taki shodi prireajo vsaj dvakrat na leto. Resno bo torej treba misliti, kdaj naj se zopet letos spomladi vrši tak shod. Zato prosimo vse naše somišljenike, naj krepko agitirajo v tem oziru med svojimi tovariši. Prosimo pa tudi, naj se nam glede časa in dnevnega reda sporoče razne želje in predloge. Želimo le, da bi bila udeležba velika, pa da se mnogo železničarjev pri-javi kot govorniki na tem zborovanju. Vse želje glede časa in dnevnega reda naj se pošljejo uredništvu »Naše Moči«. Kličemo le, krepko na delo, pišite nam in potem kmalu na svidenje!

Iz rdečega cvetličnjaka.

Neumna laž. Naš preljudi »delavski« »Naprej« kaj rad zagradi vsako laž, ki jo kje izvo-ha. Tako n. pr. pravi, (vse je posneto iz rdečega »Tabakarbeiterja), da dobiva dr. Gessmann sledeče dohodke: 8000 K penzije kot kustos vseučiliške knjižnice, 20.000 K kot minister, 8000 K plače kot deželni odbornik na Dunaju, 6000 K dijet kot državni poslanec, 4000 K kot deželni poslanec, skupaj 46.000 K. To ne dokazuje samo lažnjivost, ampak tudi velikansko neumnost socialnodemokraških tatov in sleparjev. Prvič ne znaša penzija državnega uradnika nikoli 8000 K (tak uradnik je kustos vseučiliške knjižnice) ampak po 35-letnem službovanju znesek 6960 K. Drugič ne dobiva kot minister 20.000 K penzije, ker istotako še ni 35 let v službi. Tretjič baže dobiva kot deželni poslanec 4000 K dijet. Tudi to je laž! Saj sam

g. »sodrug« Seitz ve, da so znesle dijete dež. zbora lansko leto le 120 K. Kar se pa tiče drž. dijet, naj se pa razni »sodrug« potrkajo na svoje kosmate duše: »Mea culpa.«

Zopet eden. »Sodrug«, Wilhelm Günther, blagajnik socialnodemokraškega kluba na Dunaju, je poneveril 18.000 kron društvenega premoženja. Koliko truda je bilo treba, da se je spravil skupaj tako lep skupček in sedaj pride eden izmed »najbolj poštene« — kot pravi »Naprej« — stranke in ves trud je zastoni, denar pa »fuč«.

Priporočamo našim rodbinam KOLINSKO CIKORIJO.

Dobroznana deželna lekarna
pri
„Mariji pomagaj“
Ljubljana, Resljeva cesta št. 1
poleg jubilejnega mostu
Mr. Ph. Milan Leusteka
priporoča:

Antiseptična Melousine-ustna in zobna voda	—50
Tannochinin-tinktura za lase	—50
Železnato China-vino, velika steklenica	1:20
Želodec krepčujoče vino, velika steklenica	—80
Planinski zeliščni sok, steklenica	—50
Odvajalne kroglice, škatljica	—21
Želodčna esenca, steklenica	—10
Melousine-mazilo in milo za lica	—35

A. Lukić Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice
Ljubljana
Pred škofijo 19.

A. Žibert
Ljubljana, Prešernove ulice
priporoča
svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVO SE VLJUDNO PRIPOROČA
SPECERIJSKA TRGOVINA
IVANA TONICH
TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga
konfekcije za gospode in
dečke kakor tudi vedno zad-
nje novosti za dame in de-
klice. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago.

Zmerne cene

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin,
pričenih in izvršenih žen. ročnih del. idrijskih
čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:

rokav c. nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven

rotovža, lepo tiskano deset

zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno

razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavnica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 ure
zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakšnega odbitka, tako da sprejme vložnik
od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko
stroko spadajočih naročil, kakor:
povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov,
interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v
največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. de-
želne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosi 25.000 ton
Amerika	24.000
President Lincoln	20.000
President Grant	20.000

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi
direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo
samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov
po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

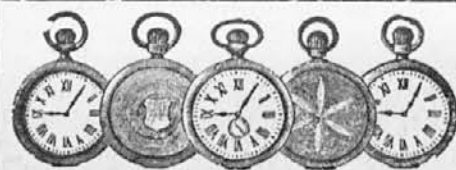
Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

**novosti v
konfekciji za dame**

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo iz-
redno veliko zalogo **fouratur**. — Glavno za-
stopstvo za Kranjsko **zalog** **strun** za nihalne ure
v vseh dolžinah in debelostih
Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramo-
fone in igre.

Pozor, Slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in
moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron
50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot
gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
prekinilo.

Hentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r.,
predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča
izvrstno marčno pivo v sodčkih in
steklenicah.

Najstarejša svecarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije.

voščene zvitke, izborni med-pitanec
koti se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni
velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča
in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Ljubljana, Prešernove (Slonave) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska
modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19

se najtopleje priporoča.

Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina:
Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka:
Martinova cesta 24

Velika zaloga specerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.